

Het tot stand komen van de adviezen van het RIVM ten aanzien van persoonlijke beschermingsmiddelen

6 oktober 2020

Het RIVM heeft op 20 maart de eerste versie van 'Uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis' gepubliceerd. De kern van deze uitgangspunten is dat gebruik van PBM buiten het ziekenhuis geadviseerd wordt in de verpleeghuiscare, huisartsenzorg, thuiszorg en gehandicaptenzorg waar zieke personen worden behandeld of verpleegd. Daarnaast werd benoemd dat het gebruik van PBM niet nodig is indien meer dan 1,5 meter afstand kan worden gehouden van de patiënt en ook niet als er sprake is van zeer kortdurend/vluchtig contact.

De uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis zijn opgesteld op grond van een medisch-wetenschappelijke risico-inschatting volgens bepaalde systematiek. Hierbij wordt het risico op blootstelling aan en overdracht van SARS-CoV-2 beoordeeld op grond van een aantal factoren:

- Kan een situatie überhaupt leiden tot contact met het virus? En zo ja:
- Hoe vaak is sprake van dit contact?
- Wat is de duur van het contact?
- Wat is de intensiteit van het contact (bijv. afstand)?
- Worden speciale handelingen verricht aan een patiënt die het risico van overdracht doen toenemen?
- Hoe beïnvloedt het ziektebeeld van een patiënt de aanwezigheid en hoeveelheid van het virus ('viral load', neus/keel versus betrokkenheid diepere luchtwegen)?

Op grond van de medische risico-inschatting is geoordeeld dat het risico van een vluchtig contact binnen de 1,5 meter (bijvoorbeeld aanreiken van een glaswater en dergelijke, waarna de 1,5 meter afstand weer in acht genomen wordt) geduid moet worden als een contact met zeer klein risico op besmetting. De bepaling dat het buiten het ziekenhuis niet nodig is om PBM te gebruiken op meer dan 1,5 meter afstand van de patiënt is in lijn met de richtlijn van de Werkgroep infectiepreventie voor verpleeghuizen, woonzorgcentra en voorzieningen voor kleinschalig wonen.¹

Sinds de publicatie van de 'Uitgangspunten PBM buiten het ziekenhuis' heeft de WHO t.a.v. PBM o.a. 'Rational use of personal protective

¹ [WIP-richtlijn Persoonlijke beschermingsmiddelen-versie verpleeghuizen, woonzorgcentra en voorzieningen voor kleinschalig wonen \(VWK\) \(2017\)](#).

equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages' op 6 april gepubliceerd.² De WHO adviseert in deze richtlijn dat bij zorg voor COVID-19-patiënten een mondneusmasker moet worden gedragen, ook in thuiszorg bij verzorgenden die minimaal een meter afstand bewaren en geen directe zorg verlenen.

Tegelijkertijd blijft de WHO erbij – ook in de laatste wetenschappelijke update over dit onderwerp³ – dat de transmissie van SARS-CoV-2 primair verloopt door geïnfecteerde druppels uit de neus en keel die worden overgedragen via direct, indirect of nauw contact (binnen 1 meter). Aerogene transmissie kan ontstaan tijdens bepaalde medische procedures (de zogenoemde aerosol-genererende procedures) en speelde waarschijnlijk ook een rol bij enkele specifieke uitbraken in drukke binnenruimtes (koorrepetities, sportscholen).

Het RIVM heeft kennisgenomen van de publicatie van de WHO op 6 april, en ook van de daaropvolgende publicatie op 5 juni,⁴ maar dit heeft de risico-afweging niet veranderd.⁵ Wel is in de inleiding van de 'Uitgangspunten voor gebruik van PBM buiten het ziekenhuis' per 1 mei expliciet opgenomen dat de uitgangspunten vragen om een nadere invulling per sector, rekening houdend met context en doelgroep. En dat als de specifieke situatie daarom vraagt, zorgmedewerkers op basis van hun professionele inzichten en ervaring beredeneerd kunnen afwijken van deze uitgangspunten.

² [Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease \(COVID-19\) and considerations during severe shortages. WHO Interim guidance, 6 April 2020.](#)

³ [Transmission of SARS-CoV-2: implications for infection prevention precautions. WHO Scientific Brief, 9 July 2020.](#)

⁴ [Advice on the use of masks in the context of COVID-19. WHO Interim guidance, 5 June 2020.](#)

⁵ Zie de [Update van de onderbouwing van de Nederlandse adviezen over het gebruik van mondneusmaskers.](#)